

ХМЕЛЬНИЦЬКА ОБЛАСНА РАДА
ХМЕЛЬНИЦЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ УПРАВЛІННЯ ТА ПРАВА
ІМЕНІ ЛЕОНІДА ЮЗЬКОВА

ЗАТВЕРДЖЕНО

Рішення вченої ради університету
29 серпня 2025 року, протокол № 1

Ректор, голова вченої ради університету,
доктор юридичних наук, професор

_____ Олег ОМЕЛЬЧУК
29 серпня 2025 року
м.п.

РОБОЧА ПРОГРАМА
навчальної дисципліни
«СЕМАНТИКО-СТИЛІСТИЧНІ ПРОБЛЕМИ ПЕРЕКЛАДУ ГАЛУЗЕВИХ
ТЕКСТІВ (ЦИКЛ ЮРИДИЧНИХ СПЕЦІАЛЬНОСТЕЙ)»
для підготовки на першому освітньому рівні
здобувачів вищої освіти ступеня бакалавра
за спеціальністю 035 Філологія
спеціалізацією 035.041 Германські мови та літератури
(переклад включно), перша - англійська
галузі знань 03 Гуманітарні науки

м. Хмельницький
2025

РОЗРОБНИК:

викладач кафедри мовознавства

26 серпня 2025 року

_____ Сергій КОВАЛЕНКО

СХВАЛЕНО

Рішення кафедри мовознавства

26 серпня 2025 року, протокол № 1.

Завідувачка кафедри мовознавства,
докторка педагогічних наук, професорка
26 серпня 2025 року

Ольга НАГОРНА

Деканеса факультету управління та економіки,
кандидатка економічних наук, доцентка

26 серпня 2025 року

_____ Тетяна ТЕРЕЩЕНКО

ПОГОДЖЕНО

Рішення методичної ради університету

27 серпня 2025 року, протокол № 1.

Перша проректорка, голова методичної ради
університету, кандидатка наук з державного
управління, доцентка
27 серпня 2025 року

_____ Ірина КОВТУН

Обліковий обсяг 0,56 ум.др.арк.

ЗМІСТ

	Стор.
1. Опис навчальної дисципліни	– 4
2. Заплановані результати навчання	– 5
3. Програма навчальної дисципліни	– 7
4. Структура вивчення навчальної дисципліни	– 8
4.1. Тематичний план навчальної дисципліни	– 8
4.2. Аудиторні заняття	– 9
4.3. Самостійна робота студентів	– 9
5. Методи навчання та контролю	– 9
6. Схема нарахування балів	– 11
7. Рекомендовані джерела	– 11
7.1. Основні джерела	– 11
7.2. Допоміжні джерела	– 12
8. Інформаційні ресурси в Інтернеті	– 12

1. Опис навчальної дисципліни

1. Шифр і назва галузі знань	– 03 Гуманітарні науки
2. Код і назва спеціальності	– 035 Філологія
3. Назва спеціалізації	– 035.041 Германські мови та літератури (переклад включно), перша – англійська
4. Назва дисципліни	– Семантико-стилістичні проблеми перекладу галузевих текстів (цикл юридичних спеціальностей)
5. Тип дисципліни	– обов'язкова
6. Код дисципліни	– ППО 5.
7. Освітній рівень, на якому вивчається дисципліна	– Перший
8. Ступінь вищої освіти, що здобувається	– Бакалавр
9. Курс / рік навчання	– Третій
10. Семестр	– Шостий
11. Обсяг вивчення дисципліни:	
1) загальний обсяг (кредитів ЄКТС / годин)	– 3,5 / 105
2) денна форма навчання:	
аудиторні заняття (годин)	– 50
% від загального обсягу лекційні заняття (годин)	– 47,62 %
% від обсягу аудиторних годин семінарські заняття (годин)	– -
% від обсягу аудиторних годин самостійна робота (годин)	– 50
% від обсягу аудиторних годин самостійна робота (годин)	– 100 %
% від загального обсягу тижневих годин:	
аудиторних занять	– 3,5
самостійної роботи	– 4
3) заочна форма навчання:	не передбачена
аудиторні заняття (годин)	– -
% від загального обсягу лекційні заняття (годин)	– -
% від обсягу аудиторних годин семінарські заняття (годин)	– -
% від обсягу аудиторних годин самостійна робота (годин)	– -
% від загального обсягу тижневих годин:	
аудиторних занять	– -
самостійної роботи	– -
12. Форма семестрового контролю	– Залік
13. Місце дисципліни в логічній схемі:	
1) попередні дисципліни	– ЗПО 3. Педагогіка ППО 1. Практичний курс основної іноземної мови ППО 2. Практичний курс другої іноземної мови ППО 8. Історія основної іноземної мови
2) наступні дисципліни	– ППО 14. Методика викладання іноземних мов

2. Заплановані результати навчання

Програмні компетентності, які здобуваються під час вивчення навчальної дисципліни	<p>Загальні компетентності:</p> <p>ЗК 3. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.</p> <p>ЗК 6. Здатність до пошуку, опрацювання та аналізу інформації з різних джерел.</p> <p>ЗК 7. Уміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми</p> <p>ЗК 9. Здатність спілкуватися іноземними мовами.</p> <p>ЗК 10. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.</p> <p>Спеціальні (фахові) компетентності:</p> <p>ФК 2. Здатність використовувати в професійній діяльності знання про мову як особливу знакову систему, її природу, функції, рівні.</p> <p>ФК 7. Здатність до збирання й аналізу, систематизації та інтерпретації мовних, літературних, фольклорних фактів, інтерпретації та перекладу тексту (залежно від обраної спеціалізації).</p> <p>ФК 8. Здатність вільно оперувати спеціальною термінологією для розв'язання професійних завдань у різних сферах практичної діяльності.</p> <p>ФК 9. Усвідомлення засад і технологій створення текстів різних жанрів і стилів державною та іноземними мовами.</p> <p>ФК 10. Здатність здійснювати лінгвістичний, літературознавчий та спеціальний філологічний (залежно від обраної спеціалізації) аналіз текстів різних стилів і жанрів.</p>
Програмні результати навчання	<p>ПР 1. Вільно спілкуватися з професійних питань із фахівцями та нефахівцями державною та іноземними мовами усно й письмово, використовувати їх для організації ефективної міжкультурної комунікації.</p> <p>ПР 10. Знати норми літературної мови та вміти їх застосовувати у практичній діяльності.</p> <p>ПР 11. Знати принципи, технології і прийоми створення усних і письмових текстів різних жанрів і стилів державною та іноземними мовами.</p> <p>ПР 12. Аналізувати мовні одиниці, визначати їхню взаємодію та характеризувати мовні явища і процеси, що їх зумовлюють.</p> <p>ПР 14. Використовувати мови, що вивчаються, в усній та письмовій формі, у різних жанрово-стильових різновидах і реєстрах спілкування (офіційному, неофіційному, нейтральному), для розв'язання комунікативних завдань у побутовій, суспільній, навчальній, професійній, науковій сферах життя.</p> <p>ПР 15. Здійснювати лінгвістичний, літературознавчий та спеціальний філологічний аналіз текстів різних стилів і жанрів.</p> <p>ПР 17. Збирати, аналізувати, систематизувати й інтерпретувати факти мови й мовлення й використовувати їх для розв'язання складних задач і проблем у спеціалізованих сферах професійної діяльності та/або навчання.</p>

**Після завершення вивчення дисципліни
здобувач повинен продемонструвати такі результати навчання:**

1. Знання

- 1.1) Вільно спілкуватися з професійних питань із фахівцями та нефахівцями державною та іноземними мовами усно й письмово, використовувати їх для організації ефективної міжкультурної комунікації.
- 1.2) Ефективно працювати з інформацією: добирати необхідну інформацію з різних

джерел, зокрема з фахової літератури та електронних баз, критично аналізувати й інтерпретувати її, впорядковувати, класифікувати й систематизувати.
1.3) Організувати процес свого навчання й самоосвіти.
1.4) Вільно спілкуватися з професійних питань із фахівцями та нефахівцями державною та іноземними мовами усно й письмово, використовувати їх для організації ефективної міжкультурної комунікації.
2. Розуміння
2.1) Розуміти фундаментальні принципи буття людини, природи, суспільства.
2.2) Співпрацювати з колегами, представниками інших культур та релігій, прибічниками різних політичних поглядів тощо.
2.3) Використовувати інформаційні й комунікаційні технології для вирішення складних спеціалізованих задач і проблем професійної діяльності.
2.4) Розуміти основні проблеми філології та підходи до їх розв'язання із застосуванням доцільних методів та інноваційних підходів.
3. Застосування знань
3.1) Знати й розуміти систему мови, загальні властивості літератури як мистецтва слова, історію мов і літератур, що вивчаються, і вміти застосовувати ці знання у професійній діяльності.
3.2) Характеризувати діалектні та соціальні різновиди мов, що вивчаються, описувати соціолінгвальну ситуацію.
3.3) Знати норми літературної мови та вміти їх застосовувати у практичній діяльності.
3.4) Знати принципи, технології і прийоми створення усних і письмових текстів різних жанрів і стилів державною та іноземними мовами.
4. Аналіз
4.1) Аналізувати мовні одиниці, визначати їхню взаємодію та характеризувати мовні явища і процеси, що їх зумовлюють.
4.2) Аналізувати й інтерпретувати твори української та зарубіжної художньої літератури й усної народної творчості, визначати їхню специфіку й місце в літературному процесі (відповідно до обраної спеціалізації).
5. Синтез
5.1) Використовувати мови, що вивчаються, в усній та письмовій формі, у різних жанрово-стильових різновидах і реєстрах спілкування (офіційному, неофіційному, нейтральному), для розв'язання комунікативних завдань у побутовій, суспільній, навчальній, професійній, науковій сферах життя.
5.2) Здійснювати лінгвістичний, літературознавчий та спеціальний філологічний аналіз текстів різних стилів і жанрів.
6. Оцінювання
6.1) Знати й розуміти основні поняття, теорії та концепції обраної філологічної спеціалізації, вміти застосовувати їх у професійній діяльності.
6.2) Збирати, аналізувати, систематизувати й інтерпретувати факти мови й мовлення й використовувати їх для розв'язання складних задач і проблем у спеціалізованих сферах професійної діяльності та/або навчання.
7. Створення (творчість)
7.1) Мати навички управління комплексними діями або проектами при розв'язанні складних проблем у професійній діяльності в галузі обраної філологічної спеціалізації та нести відповідальність за прийняття рішень у непередбачуваних умовах.
7.2) Мати навички участі в наукових та/або прикладних дослідженнях у галузі філології.
7.3) Виявляти навички і уміння, необхідні для виконання конституційного обов'язку щодо захисту Вітчизни, незалежності та територіальної цілісності України

3. Програма навчальної дисципліни

Тема 1. Юридичний переклад як галузь спеціалізованого перекладу

1. Юридичний переклад у системі спеціалізованих видів перекладу.
2. Об'єкт і предмет юридичного перекладу.
3. Функції юридичного перекладу в правовій комунікації.
4. Професійна відповідальність перекладача юридичних текстів.
5. Співвідношення мовної та правової компетентності перекладача.

Тема 2. Правові системи та їх вплив на переклад

1. Основні типи правових систем (континентальна, англо-американська, змішані).
2. Системна зумовленість юридичної термінології.
3. Вплив правової культури на структуру юридичного тексту.
4. Проблема безеквівалентності між різними правовими системами.
5. Перекладацькі стратегії адаптації правових понять.

Тема 3. Юридична термінологія та її переклад

1. Юридичний термін як носій правового значення.
2. Класифікація юридичних термінів за галузями права.
3. Полісемія та омонімія в юридичній термінології.
4. Основні способи перекладу юридичних термінів.
5. Уніфікація та послідовність термінології в перекладі.

Тема 4. Переклад нормативно-правових актів

1. Структура нормативно-правового акта та її відтворення у перекладі.
2. Юридичні формули та стандартизовані конструкції.
3. Синтаксична складність нормативних текстів.
4. Термінологічна точність і стабільність.
5. Збереження нормативної сили в перекладі.

Тема 5. Переклад договорів і контрактів

1. Структурні елементи договору та їх функції.
2. Переклад визначень (definitions) і термінів договору.
3. Клаузули та їх юридичне значення.
4. Модальність і зобов'язання у договірних текстах.
5. Типові перекладацькі помилки в контрактах.

Тема 6. Переклад нормативно-правових актів: модальність і зобов'язання

1. Категорія модальності в юридичному дискурсі.
2. Переклад shall, must, may, should у нормативних текстах.
3. Вираження обов'язку, дозволу та заборони.
4. Семантичні ризики нейтралізації модальності.
5. Модальність як маркер юридичної сили норми.

Тема 7. Переклад юридичних документів: доручення, позови, довідки

1. Жанрово-стилістичні особливості юридичних документів.
2. Формулярна структура та реквізити.

3. Сталі мовні формули і кліше.
4. Переклад процесуальних формулювань.
5. Точність персональних і правових даних у перекладі.

Тема 8. Переклад текстів з міжнародного права та прав людини

1. Мова міжнародного права як наднаціональний різновид юридичного дискурсу.
2. Стандартизовані формулювання міжнародних актів.
3. Терміносистема прав людини.
4. Співвідношення міжнародних і національних правових понять.
5. Особливості перекладу конвенцій, декларацій і пактів.

Тема 9. Юридична термінологія англо-американської системи права

1. Основні інститути системи common law.
2. Судовий прецедент як джерело права і перекладацька проблема.
3. Безеквівалентні поняття англо-американського права.
4. Переклад ключових термінів (tort, equity, trust, consideration).
5. Описовий переклад і перекладацький коментар.

Тема 10. Переклад латинських виразів у юридичних текстах

1. Роль латини у формуванні юридичної термінології.
2. Функції латинських формул у сучасному праві.
3. Перекладні та неперекладні латинські вирази.
4. Стратегії збереження або адаптації латинізмів.
5. Латинські вирази як елемент юридичної традиції.

4. Структура вивчення навчальної дисципліни

4.1. Тематичний план навчальної дисципліни

№ теми	Назва теми	Кількість годин												
		Денна форма навчання						Заочна форма навчання						
		Усього	у тому числі					Усього	у тому числі					
			Лекції	Сем. (прак).	Лабор.	Ін.зав.	СРС		Лекції	Сем. (прак).	Лабор.	Ін.зав.	СРС	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	
1.	Юридичний переклад як галузь спеціалізованого перекладу	10	-	5	-	-	5	-	-	-	-	-	-	-
2.	Правові системи та їх вплив на переклад	10	-	5	-	-	5	-	-	-	-	-	-	-
3.	Юридична термінологія та її переклад	10	-	5	-	-	5	-	-	-	-	-	-	-
4.	Переклад нормативно-правових актів	10	-	5	-	-	5	-	-	-	-	-	-	-

5.	Переклад договорів і контрактів	10	-	5	-	-	5	-	-	-	-	-	-
6.	Переклад нормативно-правових актів: модальність і зобов'язання	10	-	5	-	-	5	-	-	-	-	-	-
7	Переклад юридичних документів: доручення, позови, довідки	10	-	5	-	-	5	-	-	-	-	-	-
8	Переклад текстів з міжнародного права та прав людини	10	-	5	-	-	5	-	-	-	-	-	-
9	Юридична термінологія англо-американської системи права	12	-	5	-	-	7	-	-	-	-	-	-
10	Переклад латинських виразів у юридичних текстах	13	-	5	-	-	8	-	-	-	-	-	-
	Всього годин:	105	-	50	-	-	55	-	-	-	-	-	-

4.2. Аудиторні заняття

4.2.1. Аудиторні заняття (семінарські заняття) проводяться згідно з темами та обсягом годин, передбаченими тематичним планом.

4.2.3. Плани семінарських занять з передбачених тематичним планом тем, засоби поточного контролю знань та методичні рекомендації для підготовки до занять визначаються в підрозділі 1.3 навчально-методичних матеріалів з дисципліни.

4.3. Самостійна робота студентів

4.3.1. Самостійна робота студентів включає завдання до кожної теми та індивідуальні завдання.

4.3.2. Завдання для самостійної роботи студентів та методичні рекомендації до їх виконання визначаються в підрозділі 1.4 навчально-методичних матеріалів з дисципліни.

4.3.3. У процесі вивчення навчальної дисципліни студенти виконують індивідуальні завдання у вигляді індивідуальних розрахункових завдань.

4.3.4. Тематика індивідуальних завдань та методичні рекомендації до їх виконання визначаються в підрозділі 1.5 навчально-методичних матеріалів з дисципліни.

4.3.5. Індивідуальні завдання виконуються в межах часу, визначеного для самостійної роботи студентів, та оцінюються частиною визначених в розділі 6 цієї програми кількості балів, виділених для самостійної роботи.

5. Методи навчання та контролю

На практичних заняттях застосовуються:

- дискусійне обговорення проблемних питань;
- вирішення ситуаційних та кейсових завдань;
- проведення ділових ігор;
- повідомлення про виконання індивідуальних завдань.

Поточний контроль знань студентів з навчальної дисципліни проводиться у формах:

- 1) усне або письмове (у тому числі тестове) бліц-опитування студентів щодо засвоєння матеріалу попередньої лекції;
- 2) усне або письмове (у тому числі тестове) опитування на практичних заняттях;
- 3) виконання поточних контрольних робіт;
- 4) захист підготовленого публічного виступу.

Підсумковий семестровий контроль проводиться у формі заліку.

6. Схема нарахування балів

6.1. Нарухування балів студентам з навчальної дисципліни здійснюється відповідно до такої схеми:

Рис. 6.1. Схема нарахування балів студентам за результатами

6.2. Обсяг балів, здобутих студентами під час лекцій, практичних занять, самостійної роботи студентів та виконання індивідуальних завдань визначаються в навчально-методичних матеріалах з цієї дисципліни.

7. Рекомендовані джерела

7.1. Основні джерела

1. Черноватий Л. М., Карабан В. І., Іванко Ю. П., Ліпко І. П. Переклад англomовної юридичної літератури. Навчальний посібник. 3-є видання., виправлене і доповнене. Вінниця: Нова Книга, 2006. 656 с.
2. Зорівчак Р. П. Реалія і переклад. Вид-во ЛДУ, 1989. 213 с.
3. Biel Ł. Lost in the Eurofog: The Textual Fit of Translated Law. Frankfurt, 2014. 347 p.
4. Šarčević S. New Approach to Legal Translation. The Hague ; London ; Boston : Kluwer Law International, 1997. 308 pp.
5. Hussein M. Legal Translation Step by Step: A Textbook for Students. London; New York: Routledge, 2018.
6. Sarcevic S., Huddleston R. Legal Translation in Practice. Bristol : Multilingual Matters, 2010.
7. Munday J. Introducing Translation Studies: Theories and Applications. London ; New York : Routledge, 2012.
8. Baker M. In Other Words: A Coursebook on Translation. London ; New York : Routledge.

7.2. Допоміжні джерела

1. G mar J.-C. Principles of Legal Translation. Amsterdam ; Philadelphia : John Benjamins.
2. Tiersma P. Legal Language. Chicago : University of Chicago Press.
3. Lupu I.-M., Oloier A. Legal Translation Explained. London ; New York : Routledge.
4. Šarčević S. Legislation and Translation. London ; New York : Routledge.

5. Seleskovitch D., Lederer M. Interpreting for International Conferences. Paris : Éditions du Centre National de la Recherche Scientifique (CNRS).
6. Vinay J.P., Darbelnet J. Comparative Stylistics of French and English. Amsterdam ; Philadelphia : John Benjamins.

8. Інформаційні ресурси в Інтернеті

1. Black's Law Dictionary Online. URL: <https://thelawdictionary.org>
2. Longman Dictionary of Law and Government. URL: <https://www.pearson.com>
3. Oxford Reference: Legal English Dictionary. URL: <https://www.oxfordreference.com>
4. EuroTermBank. URL: <https://www.eurotermbank.com>
5. IATE (Interactive Terminology for Europe). URL: <https://iate.europa.eu>
6. EUR-Lex. URL: <https://eur-lex.europa.eu>
7. Legislation.gov.uk. URL: <https://www.legislation.gov.uk>
8. U.S. Government Publishing Office (govinfo.gov). URL: <https://www.govinfo.gov>
9. UN Treaty Collection. URL: <https://treaties.un.org>
10. European Court of Human Rights (hudoc.echr.coe.int). URL: <https://hudoc.echr.coe.int>
11. Courts of England and Wales Judgment Database. URL: <https://www.bailii.org>
12. U.S. Supreme Court Opinions. URL: <https://www.supremecourt.gov/opinions/slipopinion>
13. Bailii.org. URL: <https://www.bailii.org>
14. American Translators Association (ATA). URL: <https://www.atanet.org/>
15. ProZ.com — Legal Translation Forum. URL: <https://www.proz.com>
16. TranslationCommons.org. URL: <https://translationcommons.org>
17. TED Talks / YouTube: Legal English Lectures. URL: https://www.youtube.com/results?search_query=legal+english+lectures